

Колошко О.М., Мельник А.В.

Активне навчання – спосіб стимуляції пізнавальної активності у студентів в системі вищої медичної освіти

Сучасна орієнтація вищої медичної освіти на формування спроможності до діагностично-лікувальної діяльності та спілкування з пацієнтом вимагає створення дидактичних та психологічних умов, в яких студент міг би проявити не тільки інтелектуальну та пізнавальну активність, але і особисту соціальну позицію, свою індивідуальність, виразити себе як суб'єкт навчання.

Перед викладачами вищих медичних закладів стоїть важливе завдання підвищення інтересу студентів до спеціальних предметів. У сучасній молоді високо розвинені відчуття самосвідомості та власної гідності. Завдяки технічним засобам більш досяжним став великий об'єм інформації як фахової, так і загальної, і розважальної спрямованості. З огляду на це, традиційні навчальні заняття, що базуються на авторитарному режимі, безгрунтовних наказах, викликають неприйняття, нудьгу і роздратування – вони неприпустимі.

Пізнавальна активність складається з інтелектуальної напруженості, потреби в знаннях, задоволення від процесу та результатів навчальної діяльності. До факторів формування її у студентів відносяться: соціально-біологічний; психологічний та педагогічний.

Студенти різні не тільки за індивідуальними нахилами, але і за знаннями та здібностями. Особлива увага на заняттях має приділятися тим, хто вміє узагальнювати, виділяти головне, відшукувати нешаблонні рішення. Такі студенти нудьгують при простоях в роботі і постійно мають бути завантажені. Завдання викладача – підтримати в них інтерес до предмету. Водночас, в групі є і інші студенти – з середньою та доброю успішністю. В ході заняття необхідно вчасно помічати їх хоч найменше зростання та навчити бачити закономірності; мислити швидко і абстрактно. Є і третя група студентів – з низьким рівнем підготовки, не впевнені в своїх знаннях, що не вміють їх застосовувати. Основне завдання викладача у відношенні цієї групи – зміцнити в студентів впевненість в своїх силах, розвинути ініціативу.

Вказані факти спонукають шукати і винаходити нові методи і засоби навчання, що сприяють розвитку інтересу до предмета; втілюють в собі взаємну вимогливість та повагу викладача і студента; базуються на самосвідомості та вмотивованості студентів. Такі методи збагачують арсенал викладання у вищій медичній освіті, оскільки відомо, що рутинна та нудьга – це вороги інтересу.

Активні пізнавальні здібності формуються та розвиваються в процесі пізнавальної діяльності, коли студент є не просто слухачем, а й повноправним учасником навчання – своєю працею видобуває знання. Такі знання є найбільш цінними. Під час активного навчання студенти в більшій мірі стають суб'єктами учбової діяльності, вступають в діалог з викладачем, активно задіяні в пізнавальному процесі, виконують творчі, пошукові та проблемні завдання.

Під час організації навчання викладач має вирішити такі завдання: навчити студентів не тільки розумінню завдань, що запропоновані, але і сформулювати їх самому; навчити своїх студентів вмінню обрати мету та узагальнити висновки. Мета викладача – надати можливість кожному студенту, не залежно від його здібностей, отримувати знання та вміння, що відповідають його індивідуальним можливостям. При цьому задача викладача полягає в тому, щоб забезпечити виникнення, збереження та превалювання мотивів навчально-пізнавальної діяльності. Мотив – це або короткочасний стан (результат зовнішньої мотивації), або стабільна якість особистості (внутрішня мотивація). Характер і результат пізнавальної діяльності залежить від того, який мотив стане вирішальним. Враховуючи вказане, викладач під час своєї діяльності має прагнути до чіткого розуміння та розширення методів мотивації і стимулювання навчальної діяльності студентів.

В основу викладання фахових предметів бажано включати такі принципи: навчання самостійності; вмінню планувати свою діяльність; розвинення волі і цілеспрямованості. Досягненню завдань допомагають система диференційованих завдань та накопичувальна система оцінок; діалог та співпраця викладача із студентами. Активізація пізнавального інтересу сприяє формуванню у студентів свідомого прагнення до опанування знань та навичок.

Активна пізнавальна діяльність забезпечує розкриття нових можливостей студентів та є необхідною умовою для формування ключових компетенцій майбутнього лікаря.

Кондратюк А.І., Кривоніс Т.Г., Байгузіна І.Ч.

Сучасний підхід до гуманізації освіти як один із шляхів підвищення ефективності виконання освітніх і виховних завдань вищих медичних навчальних закладів України.

Незважаючи на досягнення освіти, які забезпечує нова соціополітична система України, вона, однак, ще не має належної якості.

Чимало випускників вищих навчальних закладів не досягли належного рівня конкурентоспроможності на європейському ринку праці. Це зобов'язує професорсько-викладацький колектив Вінницького національного медичного університету глибше аналізувати тенденції в європейській та світовій освіті.

Необхідність реформування системи освіти України, її удосконалення і підвищення рівня якості є найважливішою соціо-культурною проблемою, яка значною мірою зумовлюється процесами глобалізації та потребами формування позитивних умов для індивідуального розвитку молоді людини, її соціалізації та самореалізації в цьому світі. Зазначені процеси диктують насамперед необхідність визначення, гармонізації та затвердження нормативно-правового забезпечення в галузі освіти з урахуванням вимог міжнародної та європейської систем стандартів і сертифікації.

В Україні, як і в інших розвинутих країнах світу, вища освіта визнана однією з провідних галузей розвитку суспільства. Стратегічні напрями розвитку вищої освіти визначено Конституцією України, законами України